

บทที่ 3 มูลเหตุและสิ่งจูงใจในการย้ายถิ่นเป็นสตรีบางประเภท

- การตัดสินใจย้ายถิ่น
- มูลเหตุของการเป็นสตรีบางประเภท
  - มูลเหตุทางเศรษฐกิจ
  - มูลเหตุทางส่วนบุคคลและสังคม
  - มูลเหตุทางค่านิยมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- การย้ายถิ่นโดยการถูกหลอกลวงและการชักจูง

ในการวิเคราะห์มูลเหตุและสิ่งจูงใจในการย้ายถิ่นเพื่อเป็นสตรีบางประเภทนี้ จะพิจารณาว่ามีปัจจัยอะไรบางอย่างที่เป็นมูลเหตุผลักดันและจูงใจให้หญิงย้ายจากถิ่นฐานเดิมมาอยู่ในเมืองสงขลา-ภาคใหญ่ และประกอบอาชีพค้าประเวณี โดยจะแบ่งสตรีบางประเภทออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สตรีบางประเภทที่มาจากภาคเหนือ และสตรีบางประเภทที่มาจากภาคอื่น ๆ แล้วจะศึกษาในเชิงเปรียบเทียบกัน สตรีบางประเภทจากภาคเหนือคือสตรีบางประเภทที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคเหนือตามเขตการปกครองคือ จังหวัดแม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง อุตรดิตถ์ แพร่ น่าน พินิจโลก สุโขทัย กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และเพชรบูรณ์ ส่วนสตรีบางประเภทที่มาจากภาคอื่น ๆ หมายถึงสตรีที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ นอกจากจังหวัดในภาคเหนือ และรวมถึงกรุงเทพมหานคร

จากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 202 ราย ได้พบสตรีบางประเภทที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดภาคเหนือ 148 ราย หรือร้อยละ 73.3 และสตรีบางประเภทที่มาจากภาคอื่น ๆ 54 ราย หรือร้อยละ 26.7 สตรีบางประเภทที่มาจากภาคเหนือส่วนใหญ่มาจากจังหวัดเชียงใหม่คือ 72 ราย หรือร้อยละ 35.6 ถัดลงมาคือจังหวัดเชียงใหม่ 37 ราย หรือร้อยละ 18 และจังหวัดพะเยา 18 ราย หรือร้อยละ 8.9 ของทั้งหมด จึงอาจกล่าวได้ว่าสตรีบางประเภทที่อยู่ในเมืองสงขลา-ภาคใหญ่ ส่วนมากเป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคเหนือ ยิ่งใกล้เคียงกันอย่างมากกับผลการวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ มัลลิกะมาลย์และคณะ ในการวิจัยเรื่อง การแสวงหาตลาดแรงงานกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมสำหรับปัญหาโสเภณีในประเทศไทย ที่กล่าวว่า

"จากการสำรวจวิจัยพบว่า หญิงโสเภณีส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ภาคเหนือของประเทศไทย โดยเฉพาะที่เชียงใหม่ เชียงราย ซึ่งปรากฏว่ามีถึงร้อยละ 76.8 ในหญิงโสเภณีประเภทสมัครใจ และร้อยละ 74.4 ในหญิงโสเภณีไม่สมัครใจ นอกนั้นจะมาจากภาคอื่น ๆ เช่น อีสาน ไท่ กลาง แต่ในอัตราส่วนน้อย" ¹ ซึ่งในข้อเท็จจริงก็เป็นอย่างนั้น เมื่อเราไปเที่ยวเมืองสงขลา-หาดใหญ่ เราจะสังเกตเห็นสตรีบางกลุ่มที่มีผิวพรรณขาว รูปร่าง กระตักรัด วยสาว หน้าตาสดสวยกว่าคนทั่ว ๆ ไป และสงภาษาน่าเอ็นดู โดยเฉพาะที่หาดใหญ่จะสังเกตเห็นได้ง่าย

1. การตัดสินใจย้ายถิ่น

จากคำถามที่ว่า การอพยพจากถิ่นฐานเดิมมาประกอบอาชีพเป็นสตรีบางประเภทมาด้วยความสมัครใจหรือถูกหลอกลวงหรือเพื่อนฝูงชักจูงหรือเหตุอื่น ๆ ได้รับคำตอบว่า มาด้วยความสมัครใจถึงร้อยละ 67.1 ผู้ที่มาด้วยความไม่สมัครใจคือถูกหลอกลวง เพื่อนฝูง ชักจูง และเหตุอื่น ๆ ร้อยละ 12.9 ดังจะเห็นจากตารางที่ 4

จากตารางดังกล่าว จะเห็นว่าสตรีที่ย้ายถิ่นมาประกอบอาชีพเป็นสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มาด้วยความสมัครใจเป็นส่วนใหญ่ ส่วนที่มากด้วยความไม่สมัครใจนั้นมีเพียงส่วนน้อย และเมื่อได้ศึกษาถึงภูมิภาคก็ปรากฏว่า สตรีที่มาจากภาคเหนือ มาด้วยความสมัครใจถึงร้อยละ 64.3 ของทั้งหมด หรือร้อยละ 67.8 ของสตรีที่มาจากภาคเหนือด้วยกัน สตรีจากภาคอื่น ๆ มาด้วยความสมัครใจร้อยละ 22.8 ของทั้งหมด หรือร้อยละ 65.1 ของสตรีที่มาจากภาคอื่น ๆ

---

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ มัลลิกะมาลัยและคณะ, รายงานการวิจัยเรื่อง การแสวงหามาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมสำหรับปัญหาโสเภณีในประเทศไทย, สภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ.2525, หน้า 57

ตารางที่ 4

ภูมิภาคกับการตัดสินใจย้ายถิ่น

การตัดสินใจย้ายถิ่น	ภาคเหนือ	ภาคอื่น ๆ	รวม	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	จำนวน
สมัครใจ	64.3(87.8)	22.8(85.1)	87.1	176
ไม่สมัครใจ	8.9(12.2)	4.0(14.9)	12.9	26
รวม	73.2 (100)	26.8 (100)	100	202

ดังได้กล่าวแล้วว่า สตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ย้ายถิ่นมาประกอบอาชีพค้าประเวณีด้วยความสมัครใจเป็นส่วนใหญ่อถึงร้อยละ 87.1 แต่การสมัครใจมานั้น จะต้องมึมูลเหตุอื่นมาผลักดันหรือดึงดูด เพราะการเป็นสตรีบางประเภทเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ ถูกเหยียดหยาม เสี่ยงต่อโรคร้ายไข้เจ็บ และยังนิคกกฎหมายว่าด้วยการปรามการค้าประเวณีด้วย ดังที่ ดร.บุพา อุลมกักดิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดพิจิตร ประธานกรรมาธิการวัฒนธรรมและสังคม กล่าววว่า "แม้ว่าคนที่สมัครใจ ถ้าสืบสาวไปถึงต้นตอก็ต้องพบว่าสมัครใจที่จะขายตัวเพราะความยากจนเป็นสาเหตุใหญ่ ใครบ้างที่อยากค้าประเวณี ถ้ามีทางเลือกที่ดีกว่า"² ฉะนั้น ถ้าหากไม่มีมูลเหตุที่ผลักดันหรือมูลเหตุจูงใจแล้ว คงไม่มีใครสมัครใจเหมือนไปทำงานอื่น ๆ บ้างจะไรเด้าที่เป็นมูลเหตุผลักดันและจูงใจให้สตรีเหล่านั้นอพยพทิ้งถิ่นฐานและกลายเป็นสตรีบางประเภทในที่สุด เราจะไค้พิจารณาถักันต่อไป

2. มูลเหตุที่ย้ายถิ่นฐานเพื่อการเป็นสตรีบางประเภท

จากการสอบถามถึงมูลเหตุของการย้ายถิ่น พบว่า ต้องการมาหางานทำร้อยละ 36.6 อยากรายร้อยละ 21.3 เป็ลเหตุายชีวิตจนทร้อยละ 5.0 ต้องการชคใช้หนี้สินร้อยละ 16.8 และอื่น ๆ ร้อยละ 20.3 (อื่น ๆ ไค้แก่ความยากจนร้อยละ 3.4 เพื่อนฝูงชักชวนและอยากเพ็ยหาพาประสมการร้อยละ 4.5 หย่าร้างเลิกรักกับสามีร้อยละ 5.4 ทะเลาะกับพ่อแม่และหนีออกจากบ้านร้อยละ 1.5 อยากรายไค้เพิ่มและหาเงินสร้างบ้านร้อยละ

² สุนทร วาที, "เมืองไทยวันนี้", ไทยรัฐ 5 กุมภาพันธ์ 2527, หน้า 7

2.5 ถูกหลอกหลวงร้อยละ 2.0 เป็นหน่วยชีวิตครอบครัวร้อยละ 1.0 ของทั้งหมด)

ตารางที่ 5

มูลเหตุของการย้ายถิ่น

มูลเหตุของการย้ายถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการหางานทำ	74	36.6
อยากรวย	43	21.3
เพื่อหนีภัยชีวิตจนหมด	10	5.0
ต้องการชดใช้หนี้สิน	34	16.0
อื่น ๆ	41	20.3
รวม	202	100

จากตารางข้างต้น จะเห็นว่ามูลเหตุของการย้ายถิ่นมีปัจจัยหลายประการด้วยกัน ทั้งที่เป็นปัจจัยผลักดันและดึงดูด เช่น ต้องการหางานทำก็ดี ต้องการชดใช้หนี้สินก็ดี อยากรวยก็ดี ล้วนเป็นมูลเหตุมาจากเศรษฐกิจหรือความยากจน การมีรายได้ไม่เพียงพอหรือไม่มีงานทำ หรืออยากรวย เมื่อมองชีวิตในชนบทก็ดี เพราะมีปัจจัยดึงดูดให้ย้ายถิ่น เพราะมีความหวังว่าในถิ่นใหม่จะหาเงินหาได้และมีรายได้ดีกว่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนมาจากมูลเหตุทางเศรษฐกิจทั้งสิ้น การถูกหลอกหลวง หยาร้างเลิกรักกับสามี การทะเลาะกับพ่อแม่หนีออกจากบ้าน ล้วนเป็นปัญหาส่วนบุคคลและสังคม การอยากเที่ยวหาประสบการณ์ ตลอดจนการหาเงินสร้างบ้านเอาแม่อย่างกับ ก็อาจจะ เป็นมูลเหตุมาจากค่านิยมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ฉะนั้นจึงขอแยกมูลเหตุการย้ายถิ่น เพื่อนำมาวิเคราะห์ออกเป็น 3 ประการด้วยกัน คือ

- มูลเหตุทางเศรษฐกิจ
- มูลเหตุทางส่วนบุคคลและสังคม
- มูลเหตุทางค่านิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.1 มูลเหตุทางเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์มูลเหตุทางเศรษฐกิจว่า เป็นแรงผลักดันให้สตรีย้ายถิ่นนั้น จะนำไปจจัยเกี่ยวกับภูมิตำแหน่งหรือดินที่อยู่ในเขตเมือง ในเขตชนบท อาชีพนิคมารคา อาชีพของสตรีก่อนย้ายถิ่น จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้ และหนี้สินก่อนย้ายถิ่น มาทำการวิเคราะห์เพื่อชี้ให้เห็นฐานะทางเศรษฐกิจของสตรีก่อนย้ายถิ่นว่ามีสภาพยากจนหรือไม่

2.1.1 ภูมิตำแหน่ง (ในเมือง/ชนบท)

จากการศึกษาถึงภูมิตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ว่าอยู่ในเขตเมืองหรือชนบท ปรากฏว่าอยู่ในเขตเมืองร้อยละ 39.1 ของทั้งหมด และอยู่ในชนบทร้อยละ 60.9 ของทั้งหมด และเมื่อศึกษาถึงลงไปถึงภูมิภาคได้พบว่า สตรีที่มาจากทางภาคเหนือ มาจากเขตเมืองร้อยละ 30.4 มาจากชนบทร้อยละ 69.6 ของสตรีที่มาจากภูมิภาคนั้น ส่วนสตรีที่มาจากภาคอื่น ๆ มาจากเขตเมืองร้อยละ 63.0 และจากเขตชนบทร้อยละ 37.0 ของภูมิภาคอื่น ๆ ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 6

ภูมิภาคกับภูมิตำแหน่ง (เมือง/ชนบท)

ภูมิภาค	ภูมิตำแหน่ง		ยอดรวม	จำนวน
	เมือง	ชนบท		
ภาคเหนือ	30.4	69.6	100	148
ภาคอื่น ๆ	63.0	37.0	100	54
รวม	39.1	60.9	100	202

$$\chi^2 = 17.6108$$

$$\chi^2_{1, .95} = 3.8471$$

$$\text{Cramer V} = .2953$$

จากตารางข้างต้น แสดงว่าสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มาจากเขตชนบทเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะสตรีที่มาจากทางภาคเหนือ จากการทหาคาสหสัมพันธ์ทางสถิติ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สตรีที่มาจากทางภาคเหนือมีแนวโน้มที่จะมาจากชนบทมากกว่าภาคอื่น ๆ

ชนบทเป็นที่รวมของคนจำนวนมากพอ เมืองไม่หนาแน่นเหมือนในเมือง คนในชนบทมีความสัมพันธ์กันแบบส่วนตัว รู้จักกันดี มีค่านิยมแบบความประพฤติกและคามเชื่อคล้าย ๆ กัน ส่วนใหญ่มีชีวิตรื่นอยู่กับธรรมชาติ มีมาตรฐานการครองชีพต่ำ ความเหนื่อยลามีมาก ความเจริญมักหยุดอยู่กับที่หรือไปไค้ช้ามาก การทำงานขาดประสิทธิภาพ คนชนบทจึงยากจนเป็นส่วนใหญ่ ³

สำหรับชนบทของไทยนั้น เป็นที่ทราบกันดีว่า ประชากรส่วนใหญ่ยังยากจนจากรายงานเศรษฐกิจและการพัฒนาฉบับพิเศษของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รายงานว่ "แม้แผนพัฒนาฉบับก่อน ๆ จะให้ความสำคัญต่อการพัฒนาชนบทพอสมควร แต่จากการประเมินผลและการวิจัยต่าง ๆ ชี้ให้เห็นว่า สภาพความยากจนยังปรากฏอยู่อย่างหนาแน่นในเขตชนบทอ้าหลัง และยังมีประชากรที่อยู่ในภาวะยากจนไม่ต่ำกว่า 10 ล้านคน กระจายอยู่ในพื้นที่ชนบท ซึ่งต้องเผชิญกับความขาดแคลน เจ็บไข้ได้ป่วย และขาดความรู้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะก้องกำหนดนโยบายการพัฒนาที่รัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาลเหล่านี้ให้บรรเทาเบาบางลง" ⁴ และจากรายงานของธนาคารโลกชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่ "ผลการพัฒนาที่ผ่านมายังคงไม่ถึงมือประชากรกลุ่มยากจนที่สุด ซึ่งยังมีอยู่เป็นจำนวนมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบนของประเทศ จากการศึกษาวิจัยของกองศึกษาภาวะเศรษฐกิจ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระดับพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าประชากรยากจนที่สุดนี้เป็นครอบครัวเกษตรกรที่ลาหลังที่ทำงานโดยอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว ส่วนใหญ่เป็นที่นาคอน คุณภาพของ

³ สุพัตรา สุภาพ, ปัญหาสังคม, สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ 2525, หน้า 149

⁴ "เศรษฐกิจธุรกิจ" มาตุภูมิ 7 กุมภาพันธ์ 2527, หน้า 9

คืนค่า รายได้เป็นทรัพย์สินของครอบครัวเหล่านี้ค่ามาก มักปรากฏว่ามีการส่งสมาชิกครอบครัวในวัยหนุ่มสาวออกไปประกอบอาชีพภายนอกทั้งชั่วคราวและประจำ" ⁵ และจากการสำรวจหมู่บ้านในจังหวัดภาคเหนือในปีพ.ศ.2522 ของกองศึกษาภาวะเศรษฐกิจ เช่นเดียวกัน ได้รายงานไว้ว่า "เมื่อพูดถึงความยากจน เรามักจะหลีกเลี่ยงเห็นแต่เฉพาะภาคอีสานเท่านั้น แต่จากข้อมูลหลายกระแสและการสำรวจในสนามของกองศึกษาภาวะเศรษฐกิจ ยืนยันสอดคล้องต้องกันว่า ความยากจนในภาคเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเหนือตอนบนนั้น ไม่ยิ่งหย่อนกว่าในภาคอีสานเลย" ⁶

ตัวอย่างเช่น จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคเหนือ และเป็นจังหวัดที่พบว่า สตรีบางประเภทที่มาอยู่ในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มาจากจังหวัดนี้เป็นอันดับที่สาม รองจากเชียงใหม่และจังหวัดเชียงใหม่ จากการสำรวจสนามมีเครื่องชี้หลายประการที่แสดงให้เห็นว่า พะเยาเป็นจังหวัดยากจนจังหวัดหนึ่ง ⁷ ประชากรในจังหวัดพะเยาประมาณร้อยละ 80 มีอาชีพทางการเกษตร มีส่วนใหญ่นำไปแลกการทำนาและเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ ได้แก่ การทำไร่ยาสูบ ข้าวโพด กล้วย และถั่วเหลือง อุตสาหกรรมในจังหวัดมีส่วนน้อย ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน เนื้อที่ทำการเกษตรจริง 620,437 ไร่ของจังหวัดพะเยา เป็นเนื้อที่ทำการ 482,770 ไร่ หรือร้อยละ 77.85 ⁸ เกษตรกรส่วนใหญ่โดยเฉพาะชาวนาต้องพึ่งพาน้ำฝนเป็นหลัก รายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยาแสดงให้เห็นว่า อัตราการพึ่งน้ำฝนของจังหวัดพะเยาอยู่ในเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 77.8 ⁹ ความยากไร้ของชาวนาชาวไร่ มีส่วนสัมพันธ์อย่างมากกับการทำน่าน้ำฝนอย่างเดียวและเมื่อหมดฤดูทำนาแล้ว ไม่มีรายได้เสริมจากการปลูกพืชอื่น ๆ ปรากฏการณ์เช่นนี้มีตัวอย่าง

⁵ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ชนบทไทย 2522, โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ, 2522, หน้า 29

⁶ เพิ่งอ้าง, หน้า 119

⁷ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 177

⁸ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 178

⁹ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 178

ให้เห็นในหลายจังหวัด

โดยที่เกษตรกรส่วนใหญ่ของจังหวัดพะเยาต้องพึ่งพาน้ำฝน ซึ่งทำนาได้ครั้งเดียว ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าฐานะความเป็นอยู่โดยเฉลี่ยของจังหวัดพะเยาอยู่ในเกณฑ์ยากจนโดยไม่ต้องสงสัย จากข้อมูลเบื้องต้นจึงสำรวจโดยกรมพัฒนาชุมชนจำนวน 10 ตำบลในอำเภอต่าง ๆ ประมาณการได้ว่า รายได้ต่อครัวเรือนของเกษตรกรในจังหวัดพะเยาคงประมาณปีละ 9,320.02 บาทต่อปี¹⁰ ซึ่งต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของครอบครัวของสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ก่อนย้ายถิ่นจึงสำรวจได้ 12,649.21 บาทต่อปี

ที่นี้เราหันกลับมามองจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งสตรีบางประเภทมาจากจังหวัดนี้เป็นอันดับสองรองจากเชียงราย "มองภัยสายตาเชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีความเจริญค่อนข้างสูง จนได้ชื่อว่าเป็นเมืองหลวงของภาคเหนือ แต่ท่ามกลางความเจริญรุ่งเรืองนั้นเอง กลับปรากฏความยากจนแฝงเร้นเป็นจุด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณที่ห่างไกลออกไป เช่น อำเภอจอมทอง แม่แจ่ม สะบะง กลับมีภาวะความเป็นอยู่ที่ล้าหลัง เป็นเขตกึ่งพัฒนาการเกษตรที่จะต้องเร่งรัดพัฒนาอีกมาก"¹¹ เชียงใหม่ในปี 2520 มีประชากรทั้งสิ้น 1,108,873 คน เป็นประชากรในเมือง 104,663 คน และอยู่ในชนบท 1,004,210 คน หรืออยู่ในชนบทร้อยละ 90.0 ของประชากรทั้งจังหวัด¹² สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจแห่งชาติประมาณว่า มีถึง 8 อำเภอรวมเนื้อที่ 750 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณร้อยละ 16 ของเนื้อที่ทำการเกษตรในจังหวัดเป็นเกษตรล้าหลัง

จากที่ยกตัวอย่าง 2 จังหวัดมากแล้วอ้างก็เพื่อชี้ให้เห็นถึงสภาพชนบทของไทยว่า ประชากรส่วนใหญ่ทำการเกษตรและยากจน สตรีบางประเภทที่อยู่ในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มาจากชนบทเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจสันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่า ความยากจนเป็นมูลเหตุผลักดันให้ย้ายถิ่นและกลายเป็นสตรีบางประเภทในที่สุด ซึ่งเรานำปัจจัยอื่น ๆ มาพิจารณากันต่อไป

¹⁰ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 181

¹¹ สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 166

¹² สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า 166

2.1.2 อาชีพบิดามารดา

จากการศึกษาวิจัยถึงอาชีพของบิดามารดาของสตรี พบว่าบิดามารดา มีอาชีพทางเกษตรกรรมคือ ทำนา ทำสวน ทำไร่ ร้อยละ 70.3 และอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกรรมเช่น รับจ้างเพียงร้อยละ 22.8 และไม่มืงงานทำร้อยละ 6.9 ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 7

อาชีพของบิดามารดา

อาชีพของบิดามารดา	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	142	70.3
ไม่ใช่เกษตรกรรม	46	22.0
ไม่มีงานทำ	14	6.9
รวม	202	100

จากตารางดังกล่าว จะเห็นว่าสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มาจากครอบครัวเกษตรกร คือ ร้อยละ 70.3 ซึ่งก็เป็นที่น่าทราบนอยู่แล้วว่า เกษตรกรของไทยนั้น ส่วนใหญ่มักมีรายได้น้อย เพราะการประกอบอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ มีความไม่แน่นอน บางทีฝนแล้ง ทำนาไม่ได้ผล ก็ต้องเป็นหนี้เป็นสิน

2.1.3 อาชีพเดิมของผู้ให้สัมภาษณ์

เมื่อศึกษาถึงอาชีพเดิมของสตรีบางประเภทก่อนการย้ายถิ่น ก็พบว่าทำอาชีพเกษตร ร้อยละ 8.4 รับจ้างร้อยละ 18.3 ไม่มีงานทำหรือขายพอมแมร้อยละ 65.3 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8

อาชีพของสตรีก่อนย้ายถิ่น

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ทำการเกษตร	17	8.5
รับจ้าง	37	18.3
ไม่มีงานทำหรือช่วยพ่อแม่	132	65.3
อื่น	16	7.9
รวม	202	100

จากตารางข้างต้น จะเห็นว่าสตรีส่วนใหญ่ยังไม่มีการทำงานหรือช่วยพ่อแม่ทำงาน ซึ่งส่วนใหญ่ก็เป็นงานด้านเกษตรคือ ทานา ทำสวน ทำไร่ เมื่อไม่มีงานทำหรือช่วยพ่อแม่ทำงานด้านเกษตรย่อมจะมีรายได้น้อย หรือไม่มีรายได้ แต่ครอบครัวมีภาระเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวเป็นจำนวนมาก จึงเกิดความขาดแคลนและยากจน

2.1.4 รายได้ก่อนย้ายถิ่นของผู้ให้สัมภาษณ์

เมื่อศึกษาถึงรายได้ก่อนย้ายถิ่นของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้พบว่า ร้อยละ 67.3 เป็นผู้ที่ไม่มีรายได้ รายได้ 1-4,000 บาทต่อปี ร้อยละ 8.9 รายได้ 4,001 - 8,000 บาท ร้อยละ 11.4 รายได้ 8,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 12.4 ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 9

รายได้ก่อนย้ายถิ่นของผู้ให้สัมภาษณ์

รายได้/ปี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	136	67.3
1 - 4,000	18	8.9
4,001 - 8,000	23	11.4
8,001 ขึ้นไป	25	12.4
รวม	202	100

$$\bar{X} = 12,649$$

จากตารางข้างต้น ย่อมชี้ให้เห็นว่า สตรีส่วนใหญ่ไม่มีรายได้ ต้องอาศัยพ่อแม่ซึ่งก็ยากจนอยู่แล้ว สตรีที่มีรายได้ก็มีรายได้เฉลี่ยปีละ 12,649 บาท หรือเดือนละ 1,000.00 บาท ซึ่งก็ไม่มากมายนักสำหรับค่าครองชีพในปัจจุบัน แม้ว่าค่าเฉลี่ยอาจจะสูง แต่สตรีที่มีรายได้นั้นไม่เกิน 8,000 บาท มีถึงร้อยละ 20.3 จึงกล่าวได้ว่าสตรีส่วนใหญ่ไม่มีรายได้หรือมีรายได้เพียงเล็กน้อย

2.1.5 หนี้สินของครอบครัวและของสตรีก่อนย้ายถิ่น

เมื่อศึกษาวิจัยถึงหนี้สินของครอบครัวและของสตรีก่อนย้ายถิ่น พบว่าครอบครัวและสตรีไม่มีหนี้สินร้อยละ 71.0 มีหนี้สินร้อยละ 28.2 พวกที่มีหนี้สินมีหนี้สินตั้งแต่ 1-4,000 บาท ร้อยละ 6.4 ของทั้งหมด มีหนี้สินระหว่าง 4,001-8,000 บาท ร้อยละ 8.9 ของทั้งหมด และมีหนี้สินระหว่าง 8,001 ขึ้นไป ร้อยละ 12.9 หนี้สินโดยเฉลี่ย 14,073 บาท จำนวนที่ต่ำสุด 1,400 บาท สูงสุด 80,000 บาท ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 10

หนี้สินของครอบครัวและของสตรีก่อนย้ายถิ่น

หนี้สินของครอบครัวและของสตรี	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีหนี้สิน	145	71.8
1 - 4,000 บาท	13	6.4
4,001 - 8,000 บาท	18	8.9
8,001 ขึ้นไป	26	12.9
รวม	202	100

$$\bar{X} = 14,073.00$$

จากตารางข้างบนย่อมแสดงให้เห็นถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวและของสตรีก่อนย้ายถิ่น ซึ่งมีทั้งที่มีหนี้สินและไม่มีหนี้สิน สำหรับพวกที่มีหนี้สินย่อมเป็นการยืนยันว่าสภาพเศรษฐกิจยากจนอย่างมาก ไม่ต้องสงสัย และเมื่อปรากฏว่าค่าเฉลี่ยของหนี้สินตกประมาณ

14,073 บาท นับเป็นจำนวนเงินมิใช่น้อยสำหรับชาวชนบทที่ยากจน สำหรับผู้ที่ไม่มีหนี้สิน มิได้หมายความว่ามิฐานะทางเศรษฐกิจดี แต่มีสภาพของชนยากจนคนแค่นั้น มีมาตรฐานการครองชีพที่ต่ำมาก เช่นเดียวกับชาวชนบททั่วไป

2.1.6 ขนาดของครอบครัว

จากการศึกษาวิจัยที่พำนักอาศัยของสตรีก่อนย้ายถิ่นพบว่า ได้อาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 76.7 อาศัยอยู่กับญาติ ร้อยละ 6.4 อาศัยอยู่กับสามี ร้อยละ 14.3 และอยู่กับบุคคลอื่น ๆ ร้อยละ 2.4 ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 11

ที่พำนักอาศัยของสตรีก่อนย้ายถิ่น

อาศัยอยู่กับ	จำนวน	ร้อยละ
บิดามารดา	155	78.7
ญาติ	13	6.4
สามี	29	14.4
ผู้อื่น	5	2.5
รวม	202	100

จากตารางข้างบนแสดงให้เห็นว่า ก่อนย้ายถิ่นสตรีส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันว่าไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ ส่วนใหญ่ช่วยพ่อแม่ทำงาน พ่อแม่ส่วนใหญ่มีอาชีพทางค้าขายเกษตรกรรม มีรายได้น้อย แต่ภาระครอบครัวที่จะต้องเลี้ยงดูมีมาก ดังจะเห็นได้จากจำนวนพี่น้องและจำนวนสมาชิกในครอบครัวดังต่อไปนี้

ตารางที่ 12

จำนวนพี่น้องและจำนวนสมาชิกในครอบครัว

จำนวนพี่น้องหรือจำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวนพี่น้อง		จำนวนสมาชิกในครอบครัว	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีพี่น้อง	2	1.0	-	-
1 - 3 คน	42	20.0	16	7.9
4 - 6 คน	88	43.6	80	39.6
7 - 9 คน	57	28.2	73	36.2
10 คนขึ้นไป	13	6.4	33	16.3
รวม	202	100	202	100

$\bar{X} = 5.59 \quad \bar{X} = 7.12$

จากตารางข้างบน แสดงให้เห็นถึงขนาดของครอบครัวที่ค่อนข้างใหญ่ คือ จำนวนพี่น้องที่รวมบิดามารดาโดยเฉลี่ย 5-6 คน และจำนวนสมาชิกที่อยู่ในครอบครัวซึ่งรวมถึงพ่อแม่โดยเฉลี่ย 7-8 คน การที่มีครอบครัวใหญ่ต้องมีภาระเลี้ยงดูมาก แต่มีรายได้ น้อยและไม่แน่นอน เพราะส่วนใหญ่มีอาชีพทำเกษตรกรรมและสมาชิกในครอบครัวไม่มีราย ใ้ได้อื่นมาจุนเจือ ดังจะเห็นได้ว่า สตรีส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ และยังไม่มีการทำ จึง ไม่ต้องสงสัยเลยว่าฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจน

เมื่อได้วิเคราะห์สถานภาพทางเศรษฐกิจโดยพิจารณาจากปัจจัยตั้งที่อยู่คือ ในเมืองและชนบท อาชีพบิดามารดา อาชีพของสตรีผู้ย้ายถิ่น จำนวนสมาชิกในครอบครัว รายได้และการมีหนี้สิน อาจกล่าวในเชิงสรุปว่า สตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ส่วนใหญ่มาจากชนบท อาชีพบิดามารดาทำการเกษตร ซึ่งมีรายได้น้อยและไม่แน่นอน สตรี ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและไม่มีรายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัวซึ่งต้องมีภาระ เลี้ยงดูหลายคน แต่มีรายได้น้อย จึงเกิดความยากจน ความยากจนเป็นแรงผลักดันให้สตรี ต้องทิ้งถิ่นฐานเพื่อหวังหารายได้มาจุนเจือครอบครัว ดังหลักฐานพิสูจน์ให้เห็นว่า สตรีที่จาก

ดินฐานไปแล้ว ใค้ส่งเงินกลับบ้านถึงร้อยละ 77.2 ส่วนสตรีที่ไม่เคยส่งมีเพียงร้อยละ 22.0 เท่านั้น

ตารางที่ 13
การส่งเงินกลับบ้าน

การส่งเงินกลับบ้าน	จำนวน	ร้อยละ
เคย	156	77.2
ไม่เคย	46	22.0
รวม	202	100

2.2 มูลเหตุทางส่วนบุคคลและสังคม

การศึกษาถึงมูลเหตุทางส่วนบุคคลและสังคมนี้ จะวิเคราะห์สาเหตุทางส่วนบุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนผลักดันและจูงใจให้สตรีย้ายถิ่นมาสู่เมืองสงขลา-หาดใหญ่ เช่น อายุ การศึกษา สถานภาพ ความฉกฉวยทางร่างกายและจิตใจ โดยจะวิเคราะห์หาความสัมพันธ์บางปัจจัยกับภูมิภาคและการตัดสินใจย้ายถิ่น ส่วนปัจจัยทางค่านิยม ซึ่งกินความกว้างขวางและมีมากมายนั้น จะพิจารณาเฉพาะเรื่องการหย่าร้าง การหลอกหลวง และการชักจูง แต่สำหรับเรื่องการหลอกหลวงและการชักจูงจะนำไปพิจารณาในข้อ 3 เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ควรแยกไปพิจารณาเป็นพิเศษ

2.2.1 รัศับอายุ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สตรีบางประเภทที่อยู่ในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มีอายุระหว่าง 15-19 ปี มีจำนวนร้อยละ 37.1 อายุระหว่าง 20-24 ปี มีร้อยละ 43.1 อายุระหว่าง 25-29 ปี มีร้อยละ 17.3 และอายุ 30 ปีขึ้นไป มีร้อยละ 2.5 และเมื่อหากค่าเฉลี่ยไค้อายุโดยเฉลี่ย 21.2 ปี ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14

ระดับอายุ

ระดับอายุ	จำนวน	ร้อยละ
15 - 19 ปี	75	37.1
20 - 24 ปี	87	43.1
25 - 29 ปี	35	17.3
30 ปีขึ้นไป	5	2.5
รวม	202	100

$$\bar{X} = 21.2$$

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาคีใหญ่ ส่วนใหญ่อายุน้อยอยู่ในวัยรุ่นสาวคือ อายุ 15-19 ปีถึงร้อยละ 37.1 และวัยสาวคืออายุ 20-24 ปี ร้อยละ 43.1 สองวัยรวมกันมีถึงร้อยละ 80.2 ซึ่งเป็นวัยที่ยังสวยสดงดงามนี้แสดงให้เห็นว่าระดับอายุของสตรีกับการค้าประเวณีนั้นมีส่วนสัมพันธ์กัน ลักษณะอาชีพค้าประเวณีอย่างที่ภาษาชาวบ้านเรียกว่า "ขายตัว" นั้น สตรีจะต้องมีความพร้อมทั้งรูปร่างหน้าตา และความสวยงาม สตรีในวัยสาวจะมีสภาพพร้อมในสิ่งเหล่านี้ และใน坎นสุขภาพก็สามารถทนสู้ได้ ส่วนผู้ที่มิ่ระดับอายุล่วงเลยวัยสาวไปแล้ว ความสวยสดงดงาม ความน่ารักก็ลดน้อยลง ทำให้ลูกค้าสนใจน้อย ทั้งใน坎นสุขภาพร่างกายก็ไม่สามารถทนทานได้ จึงทำให้พบสตรีบางประเภทในระดับอายุสูง ๆ น้อยลงเป็นลำดับ ดังจะเห็นจากการวิจัยครั้งนี้พบสตรีที่มีอายุ 30 ปีขึ้นไปเพียงร้อยละ 2.5 เท่านั้น ฉะนั้นอาชีพนี้จึงมีข้อจำกัดในเรื่องอายุ กล่าวคือ เมื่ออายุมากขึ้นพ้่นวัยสาวมากขึ้นเท่าใด ความคล่องตัวในกิจการค้าประเวณีก็จะผิดเคียงลงไปเป็นลำดับควบคู่กันไปด้วย นอกจากจะดำเนินการเสียเองโดยเปลี่ยนอาชีพเป็นแม่แล้ว

ระดับอายุของสตรีมีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจย้ายถิ่นเพื่อเป็นสตรีบางประเภทหรือไม่ จากการศึกษาพบว่า ระดับอายุกับการตัดสินใจไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ กล่าวคือ การสมัครใจหรือไม่สมัครใจมาเป็นสตรีบางประเภทนั้น มิได้ขึ้นอยู่กับอายุมากหรือน้อย ดังจะเห็นได้จากตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 15

ระดับอายุกับการตัดสินใจ

ระดับอายุ	การตัดสินใจ		ยอดรวม	จำนวน
	สมัครใจ	ไม่สมัครใจ		
15 - 19 ปี	85.3	14.7	100	75
20 - 24 ปี	85.0	15.0	100	87
25 ปีขึ้นไป	95.0	5.0	100	40
รวม	87.1	12.9	100	202

$$\chi^2 = 11.6573$$

$$\chi_{2, .95}^2 = 26.295$$

$$\text{Cramer V} = .1201$$

เมื่อศึกษาถึงระดับอายุกับภูมิภาค ได้พบว่า สตรีที่มาจากราคเหนือมีแนวโน้มที่จะมีอายุน้อยกว่าสตรีที่มาจากราคอื่น ๆ ดังตารางข้างล่างชี้ให้เห็นว่า ระดับอายุระหว่างภาคเหนือกับภาคอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 16

ภูมิภาคกับระดับอายุ

ภูมิภาค	ระดับอายุ			ยอดรวม	จำนวน
	15-19 ปี	20-24 ปี	25 ปีขึ้นไป		
ภาคเหนือ	43.2	42.6	14.2	100	148
ภาคอื่น ๆ	20.4	44.4	35.2	100	54
รวม	37.1	43.1	19.8	100	202

$$\chi^2 = 14.4151$$

$$\chi_{2, .95}^2 = 5.991$$

$$\text{Cramer V} = .2671$$

เหตุที่สตรีที่มาจากภาคเหนือมีแนวโน้มอายุน้อยกว่าภาคอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากค่านิยมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเอาแบบอย่างหรือเลียนแบบเพื่อนบ้าน การขายลูกสาวและการเอาอย่างพี่สาว เป็นต้น กล่าวคือ

เด็กสาวอายุน้อย จัดว่าเป็นวัยที่ยังอ่อนต่อโลกและประสบการณ์ของชีวิต และเป็นวัยที่รักสวยรักงาม พุงเพื่อ ซอบแต่งกายสวยงาม และต้องการเที่ยวเตร่ เมื่อหญิงได้พบได้เห็นตัวอย่างของหญิงสาวอื่นที่กลับมาเยี่ยมบ้านเดิม ย่อมทำให้เกิดการเลียนแบบ และเห็นก็เห็นงามคล้อยตามหญิงเหล่านั้น ประกอบกับมีค่านิยมเมื่อมีปัญหาเศรษฐกิจภาวะขาดแคลน แร่นแค้น ยากจนของครอบครัว ก็จำต้องสนับสนุนลูกสาวให้หันไปค้าประเวณี เช่นเดียวกับลูกสาวของเพื่อนบ้านละแวกเดียวกัน หรือเมื่อพี่สาวที่กลับไปเยี่ยมบ้านเห็นว่าอาชีพนี้ทำรายได้ก็ชักชวนน้องสาวลงมากว๊ว โดยพ่อแม่สนับสนุนเช่นเดียวกัน จากการสอบถามสตรีบางประเภทในภาคใหญ่ รวมทั้งเจ้าของสำนักหลายแห่ง มีจำนวนมากที่กล่าวว่าพ่อแม่ขายลูกสาวโดยที่ผู้ไปคักคือให้เงินพ่อแม่ไว้จำนวนหนึ่ง เช่น 10,000 บาท เพื่อใช้จ่ายหรือชดใช้หนี้สินจำนวนเงินแล้วแต่จะตกลงกันและขึ้นอยู่กับความสวยงามของสตรีด้วย แล้วให้หญิงท่งทำงานคือค้าประเวณีชดใช้ที่หลัง ส่วนใหญ่มักจะชดใช้สองเท่าของจำนวนเงินที่ให้พ่อแม่ไว้ หญิงจะได้รับส่วนแบ่งต่อเมื่อได้ชดใช้เงินจำนวนนี้หมดแล้ว

2.2.2 ระดับการศึกษา

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-ภาคใหญ่ มีการศึกษาระดับต่ำกว่า ป.4 ร้อยละ 20.3 ระดับป.4 ร้อยละ 49.0 สูงกว่า ป.4 ร้อยละ 30.7 (สูงกว่า ป.4 มีป.5-ป.7 ร้อยละ 24.3 ม.ศ.1-ม.ศ.3 ร้อยละ 5.4 ม.ศ.3 ขึ้นไป ร้อยละ 1.0) และเมื่อหากำเฉลี่ยจำนวนปีที่ศึกษาได้ค่าเฉลี่ย 5.00 ปี ซึ่งอยู่ในระดับ ป.4-ป.5

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการตัดสินใจย้ายถิ่นมาเป็นสตรีบางประเภท ปรากฏว่า การศึกษากับการตัดสินใจโดยการสมัครใจหรือไม่สมัครใจ ไม่มีความสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ไม่ว่าผู้มีการศึกษากว่า ป.4 หรือ จบป.4 หรือมีการศึกษาสูงกว่า ป.4 ก็มีความสมัครใจไม่แตกต่างกัน ก็คือการสมัครใจหรือไม่สมัครใจนั้น ไม่

ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็ตาม แต่ในข้อเท็จจริง ผู้ที่มีการศึกษาสูงหรือมีการศึกษาคือแล้ว โอกาสที่จะยึดอาชีพการค้าประเวณีมีน้อยมาก ดังจะเห็นได้จากกรวิจัยครั้งนี้ ได้พบว่าสตรีที่มีการศึกษาระหว่าง ม.ศ.1-ม.ศ.3 มีเพียงร้อยละ 5.4 และม.ศ.3 ขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น หากที่จับประกาศ-นียบัตรอาชีพชั้นสูงหรือปริญญาไม่มีเลย

ตารางที่ 17

ระดับการศึกษากับการตัดสินใจเป็นสตรีบางประเภท

ระดับการศึกษา	การตัดสินใจ		ยอดรวม	ร้อยละ	จำนวน
	สมัครใจ	ไม่สมัครใจ			
ต่ำกว่า ป.4	87.8	12.2	100	20.3	41
จบ ป.4	84.8	15.1	100	49.0	99
สูงกว่า ป.4	90.3	9.7	100	30.7	82
รวม	87.1	12.9	100	100	202

$$\chi^2 = 1.0397$$

$$\chi_{2, .95}^2 = 5.991$$

$$\text{Cramer V} = .0717$$

จากการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับภูมิภาค ปรากฏว่าการศึกษากับภูมิภาคไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ไม่ว่าสตรีที่มาจากภาคเหนือหรือภาคอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่องของการศึกษา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงสตรีที่มาจากทางภาคเหนือ มีการศึกษาต่ำกว่า ป.4 ร้อยละ 22.3 ของสตรีที่มาจากเหนือด้วยกัน จบ ป.4 ร้อยละ 50.0 และสูงกว่า ป.4 ร้อยละ 27.7 ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18

ภูมิภาคกับการศึกษา

ภูมิภาค	ระดับการศึกษา			ยอดรวม	จำนวน
	ต่ำกว่าป.4	ป.4	สูงกว่าป.4		
ภาคเหนือ	22.3	50.0	27.7	100	148
ภาคอื่น ๆ	14.8	46.3	38.9	100	54
	20.3	49.0	30.7	100	202

$\chi^2 = 4.3504$

$\chi^2_{.95} = 9.4488$

Cramer V = .1468

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งซึ่งมีผลต่อการผลักดันและจูงใจในการย้ายถิ่น จากตารางต่าง ๆ ข้างบน ชี้ให้เห็นว่าสตรีบางประเภทไม่ว่ามาจากภาคเหนือกับภาคอื่น ๆ มีการศึกษาน้อย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับจบป.4 ซึ่งความรู้แค่นี้ยังไม่สามารถไปประกอบอาชีพอะไรได้ เมื่อไม่สามารถหางานที่คิดที่พอจะมีรายได้ได้ ประกอบกับความยากจนก็ต้องย้ายถิ่นไปประกอบอาชีพค้าประเวณี ซึ่งสามารถหารายได้ โดยไม่ต้องใช้ทุนวุฒิ อีกประการหนึ่ง ผู้ที่มีความรู้รอบย่อมเป็นเหยื่อของคนฉลาด สามารถถูกล่อลวงหรือจูงใจได้ง่าย คนที่มีการศึกษาสูง ย่อมมีความคิดมีความฉลาดรู้ทันมากกว่าคนที่คอยการศึกษา

2.2.3 สถานภาพของสตรี

จากการศึกษาวิจัยพบว่า สตรีที่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 59.4 สมรส ร้อยละ 4.4 หย่าร้าง ร้อยละ 31.2 และเป็นหม้าย ร้อยละ 5.0 และเมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพกับภูมิภาค ได้พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ สตรีที่มาจากภาคเหนือมีแนวโน้มจะเป็นโสดมากกว่าภาคอื่น ๆ ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 19

ตารางที่ 19

ภูมิภาคกับสถานภาพของสตรีบางประเภท

ภูมิภาค	สถานภาพ				ยอดรวม	จำนวน
	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หมาย		
ภาคเหนือ	66.2	4.7	25.0	4.1	100	148
ภาคอื่น ๆ	40.7	3.7	48.2	7.4	100	54
รวม	59.4	4.4	31.2	5.0	100	202

$$\chi^2 = 12.1120 \quad \chi^2_{3, .95} = 7.815$$

$$\text{Cramer V} = .2449$$

จากตารางข้างบน จะเห็นว่าสตรีโสดหรือไม่โสดก็มีโอกาสเป็นสตรีบางประเภทพอ ๆ กัน ไม่แตกต่างกันมากนัก สตรีโสดส่วนใหญ่เป็นสตรีในวัยสาวอายุน้อย การที่สตรีโสดซึ่งส่วนใหญ่มาจากภาคเหนือ อาจจะเนื่องมาจากการเอาแบบอย่างหรือการเลียนแบบการขายลูกสาวและการเอาอย่างพี่สาว ดังที่โลกกล่าวมาแล้วในเรื่องของระดับอายุ

2.2.4 การหย่าร้าง

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่า สตรีที่ไม่โสดส่วนใหญ่มีปัญหาการหย่าร้างกับสามี เมื่อมีการหย่าร้างหรือสามีหยอกทิ้ง สตรีซึ่งมีการศึกษาน้อยไม่สามารถหาอาชีพที่ดีกว่าใหม่ที่พึงพิง ก็ต้องหันเข้าสู่อาชีพค้าประเวณี จากการสำรวจของคณะกรรมการสภาสังคมวิทยาในจำนวนสตรีบางประเภท 993 ราย ได้พบว่า มูลเหตุที่หญิงต้องตกเป็นสตรีบางประเภทเพราะสามีหยอกทิ้งมีถึงร้อยละ 8 และร้อยละ 3 เกิดจากการแตกแยกจากครอบครัวเดิม¹³ และจากการศึกษาวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ มัลลิกะมาลย์ พบว่า การแตกแยกในครอบครัวของสตรีบางประเภท เนื่องจากตรหย่าร้างในสตรีที่สมัครใจร้อยละ 60 และสตรีที่ไม่

¹³ บัญชา มินทร์ชินธ์, "การโสเภณีในกรุงเทพฯ และชนบุรี" เอกสารสภาวิจัยแห่งชาติ หมายเลขสภาที่ 22, พ.ศ. 2524 หน้า 23 (พิมพ์โรเนียว)

สมัครใจร้อยละ 11.6¹⁴ จึงเห็นว่าการหย่าร้าง ถูกสามีทอดทิ้ง เป็นมูลเหตุผลักดันอันหนึ่ง ให้สตรีมาประกอบอาชีพค้าประเวณี

2.2.5 ความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจ

อันที่จริงปัจจัยที่เป็นมูลเหตุส่วนบุคคลนั้น นอกจากเรื่องอายุ การศึกษา สถานภาพของบุคคลแล้ว ยังมีเรื่องความผิดปกติของร่างกายและจิตใจด้วย ดังที่คณะกรรมการที่ปรึกษาสันนิบาตชาติ ในแขนงปัญหาทางสังคมได้สรุปไว้ในการค้นคว้าเรื่อง การป้องกันโสเภณีว่า "ผู้หญิงที่กลายมาเป็นโสเภณีนั้น มีสิ่งผลักดันที่ "จำเป็น" และสิ่งผลักดันที่ "ล่อใจ" แต่การที่หญิงจะตกลงใจหรือตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าจะ เป็นโสเภณีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับสภาพจิตใจและสิ่งแวดล้อมที่อาศัยอยู่นั้นด้วย"¹⁵ การค้นคว้าวิจัยปัญหาสังคมในปัจจุบันนี้ก็ได้ยืนยันความคิดเห็นของคณะกรรมการชุดนี้และได้ชี้ให้เห็นว่า สตรีบางประเภท โดยมากมักมีจิตใจที่อ่อนไหวง่ายและมีความผิดปกติทางจิตเสมอ หรือมีสภาพจิตทางเพศไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าขณะที่ยังเยาว์วัยนั้นได้รับความกระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง ความผิดปกติของสภาพจิตนั้น ถ้าศึกษาลงไปโดยละเอียดตามวิชาการแพทย์แล้ว จะเห็นว่ามียู่มากมายหลายประเภท อย่างเช่นหญิงบางคนมีความต้องการทางเพศรุนแรง ผิดปกติหรือที่เรียกว่า Nymphomania บางรายถึงขนาดไม่สามารถควบคุมไว้ได้ ต้องแสดงอาการออกมา หญิงพวกนี้มีโอกาสที่จะเป็นสตรีบางประเภทได้ง่าย เพราะมีการสำส่อนทางเพศกับชายหลาย ๆ คนมาก่อน และในที่สุดก็ยึดเอาอาชีพนี้ เป็นเครื่องสนองความต้องการทางอารมณ์ จากการศึกษารายชื่อของ ดร. เคนท์ ได้ศึกษาที่กรุงโคเปนเฮเกน ได้พบว่า มีลักษณะที่ช่วยนำไปสู่ความเป็นสตรีบางประเภทที่น่าสนใจก็คือ โรคทางร่างกายทำงานไม่ได้ตามปกติทางจิตใจที่สำคัญก็คือ เป็นคนโง่หรือมีลักษณะนิสัยเกเรมาตั้งแต่เด็ก ๆ ดร. เคนท์ ได้ศึกษา

¹⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีัย มัลลิกะมาลย์, เรื่องเดิม, หน้า 50

¹⁵ League of Nation, Advisory Committee on Social Questions, Prevention of Prostitution : A Study of Measures Adopted or Under Consideration, Particularly with Regard to Minors, (Geneva, 1943), p. 28

จากสตรีบางประเภท 530 คน ได้พบว่าร้อยละ 40 เป็นคนโง่ ร้อยละ 22 เป็นคนเงร ร้อยละ 10 เป็นโรคจิต และที่เหลือร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีจิตปกติ 16

จากการทดสอบระดับเชาว์ปัญญาของสตรีบางประเภทที่กำลังได้รับการสงเคราะห์ อยู่ในบ้านพักเกร็ดในช่วงปี 2518-2521 เป็นจำนวน 2,721 คน ผลเฉลี่ย 4 ปี ของกอง สัมมนาอาชีพสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ ปรากฏว่า สตรีร้อยละ 56.6 มีระดับเชาว์ ปัญญาต่ำกว่า 69 (Mental Defective) ร้อยละ 39.9 ระดับ 70-79 (Borderline) ร้อยละ 8.6 ระดับ 80-89 (Dull Normal) และอีกร้อยละ 1.9 ระดับ 90-109 (Average) เท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายปี พบว่า สตรีระดับเชาว์ปัญญาค่ำสุดมีเปอร์เซ็นต์น้อยลง ๆ ส่วนสตรีที่มีเชาว์ปัญญาระดับสูงสุดคือระดับเฉลี่ยมีเปอร์เซ็นต์มากขึ้น 17 ดังนั้น หากจะยึด การทดลองสติปัญญานี้เป็นเกณฑ์แล้ว ก็แสดงว่าสตรีบางประเภทนั้นมีสติปัญญาเฉลี่ยต่ำมาก แม้ ในช่วง 4 ปีหลังมีแนวโน้มผลมากขึ้นบ้าง แต่ก็ไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ต้องคำนึงด้วยว่าการ ทดสอบสติปัญญาที่หาเฉพาะกับสตรีพักเกร็ด ซึ่งเป็นการทดสอบหลังจากถูกส่งตัว เข้ารับการ สงเคราะห์แล้ว และสิ่งที่ต้องพิจารณาคงคู่ไปกับการศึกษาเรื่องสติปัญญาก็คือวิธีการหรือแบบ ทดสอบที่ใช้ช่วย (ใช้แบบทดสอบ WAIS)

อย่างไรก็ตามแม้การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมิได้มีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพผิดปกติทาง ร่างกายและจิตใจของสตรีบางประเภทโดยตรง แต่ก็เชื่อว่าความผิดปกติทางร่างกายและ จิตใจมีส่วนผลักดันให้มาค้าประเวณีอยู่บ้างในสตรีบางคน แต่ไม่เชื่อว่าสตรีในเมืองสงขลา- หาดใหญ่ ส่วนใหญ่จะมีระดับสติปัญญาในเกณฑ์ต่ำมาก ถึงผลการทดสอบของกองสัมมนาอาชีพ- สงเคราะห์ เพราะจากการสัมภาษณ์ และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกด้วยผู้วิจัยเอง ไม่พบว่าสตรี จะมีลักษณะโง่โง่ถึงขนาดเชาว์ปัญญาค่ำ (Mental Defective) จนทุกคนไม่รู้เรื่องเลย

16 ประสพ รัตนากร, "คาถาปริยายเรื่องปัญหาการสงเคราะห์โสเภณี" เอกสาร ทางวิชาการสงเคราะห์บุคคลบางจำพวก (พระนคร : โรงพิมพ์โรงเรียนประชาสงเคราะห์, พ.ศ.2503) หน้า 119

17 สถิติของกองสัมมนาอาชีพสงเคราะห์ กรมประชาสงเคราะห์ อ้างถึงในผลงาน การศึกษาเพื่อการจัดทำแผนระยะยาวของคณะทำงานวางแผนพัฒนาสตรีระยะยาว (2525- 2544) หน้า 15-57

ถ้าจะโง่ก็เพราะมีการศึกษาน้อย มาจากชนบท มีประสบการณ์น้อยมากกว่า

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แม้ว่าการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะไม่ได้ศึกษาถึงสภาพ
ผิดปกติทางร่างกายและจิตใจของสตรีบางประเภท แต่ก็อาจกล่าวได้ว่าความผิดปกติทาง
ร่างกายและจิตใจ ก็มีส่วนผลักดันอยู่บ้างในสตรีบางคน

2.3 มูลเหตุทางค่านิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

การวิเคราะห์มูลเหตุทางค่านิยมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการจูงใจให้สตรีย้าย
ถิ่นและมีอาชีพค้าประเวณีนั้น จะได้นำทัศนคติเกี่ยวกับความรู้สึกรังเกียจและไม่รังเกียจ
ต่ออาชีพค้าประเวณีของแต่ละภูมิภาคมาพิจารณา ทั้งนี้เพราะเห็นว่าถ้าหากค่านิยมและวัฒน-
ธรรมท้องถิ่นไม่มีความรู้สึกรังเกียจต่ออาชีพนี้แล้ว เมื่อมีปัจจัยอย่างอื่นผลักดันเช่น ความยาก
จน โอกาสที่สตรีจะย้ายถิ่นก็มีมากขึ้น เพราะฉะนั้นจึงถือว่าค่านิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็น
ปัจจัยที่สำคัญอันหนึ่ง

จากการศึกษาข้างต้นพบว่า สตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มาจาก
ภาคเหนือมากที่สุด คือร้อยละ 73.2 ของสตรีทั้งหมด (จังหวัดที่ย้ายถิ่นมามากที่สุดคือจังหวัด
เชียงรายร้อยละ 35.64 เชียงใหม่ร้อยละ 18.31 และพะเยาร้อยละ 8.9) ดังจะเห็นได้
จากตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 20

ภูมิภาคแหล่งกำเนิดของผู้ให้สัมภาษณ์

ภูมิภาคแหล่งกำเนิด	จำนวน	ร้อยละ
ภาคเหนือ	148	73.2
ภาคอีสาน	25	12.4
กรุงเทพฯ	6	3.0
ภาคกลาง	18	8.9
ภาคใต้	5	2.5
รวม	202	100

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-ภาคใหญ่ ส่วนใหญ่ เป็นผู้ย้ายถิ่นมาจากภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะจากภาคเหนือมากที่สุด สำหรับสตรีในภาคใต้เองมีน้อยมาก ถ้าไม่คำนึงถึงบุคคลเหล่านี้ ๆ มาพิจารณาเกี่ยวข้องก็สามารถกล่าวได้ว่าค่านิยมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นระหว่างทางภาคเหนือและภาคใต้แตกต่างกัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมทางภาคใต้มีความเคร่งครัดต่อความประพฤติของสตรีและถือความบริสุทธิ์ของสตรีเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องห่วงแหนไว้จนกว่าจะแต่งงาน ก็คงจะเห็นว่าพ่อแม่ในชนบทไม่ยอมให้ลูกสาวไปไหนมาไหนกับผู้ชายสองต่อสอง และสั่งสอนให้อยู่ในกรอบความประพฤติและกรอบประเพณีของสตรีอย่างเคร่งครัด แต่สำหรับค่านิยมและวัฒนธรรมทางภาคเหนือนั้น เนื่องจากสตรีทางภาคเหนือมีลักษณะรูปร่างผิวพรรณและหน้าตาสดสวยกว่าสตรีในภาคอื่น ๆ ค่านิยมของสตรีทางภาคเหนือจึงรักสวยรักงามและชอบแต่งตัว เพราะถือว่าการแต่งตัวเป็นสิ่งที่สามารถจะแสดงให้ผู้อื่นทราบถึงฐานะความเป็นอยู่ของคนได้และเห็นถึงความสวยงามของคน ถึงกับมีสุภาษิตพื้นเมืองกล่าวไว้ว่า¹⁸

"ดูขโมยไคถิ่น   บ่มีไผตามส่องส่อง
 ดูขโมยไคแอไคยอง   ชาวบ้านเป็นแคน"

ซึ่งหมายความว่า ทุกข์ไม่ไคถิ่นนั้นไม่มีใครเอาไฟมาส่องดู แต่ทุกข์ไม่ไคไคทรู คือแต่งตัวสวยงามนั้นชาวบ้านดูแคลน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง เราจะรับประทานอะไรนั้น คนอื่นเขาไม่เห็น แค่ว่าเราแต่งตัวไม่ดี คนอื่นเขาเห็นได้ทันที เพราะฉะนั้น เรื่องกินเรื่องเล็กสำคัญต้องแต่งตัวสวยเอาไว้ก่อน ค้ำยเหตุนี้สตรีทางภาคเหนือจึงชอบนิยมการแต่งกายสวยงามและประกวดประชันกัน ทำอะไรไม่เป็น ดังบทเพลงกล่อมเด็กภาคกลางบทหนึ่งกล่าวไว้ว่า

¹⁸ สนิท สัมภรรการ์, "ลักษณะพิเศษบางประการของวัฒนธรรมภาคเหนือ สังคม และวัฒนธรรมของภาคเหนือ ประเทศไทย" เอกสารวิชาการของสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย ชุดสะท้อนชีวิตสังคม (เล่ม 1) โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2517, หน้า 11

"ลูกเอ๋ยลูกสาว	ลูกของชาวเมืองเหนือ
หาขมิ้นเห็นเนื้อ	ทำอะไรไม่เป็น
หุงข้าวแต่ละหม้อ	สิ้นพินก่อเป็นเกวียนเข็น
บางก็สุกบางก็ดิบ	บางก็เห็นทองเลน
หุงข้าวไม่เป็น	หน้าชะเลนไม่อายเอ๋ย" 19

เมื่อมีฐานะยากจนไม่อาจหาเครื่องแต่งตัวหึ่งคงงามได้ ก็จำต้องหันไปประกอบอาชีพอื่นที่สามารถหารายได้ไ้ไ้มาก ซึ่งอาชีพที่หารายได้ก็คืออาชีพการค้าประเวณี

รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ อาจารย์ภาควิชาปรัชญา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ให้ทรรศนะว่า "สาเหตุของปัญหาโสเภณีนั้นไม่ได้เกิดขึ้นแค่เฉพาะความยากจนหรือขาดการศึกษาของสามีแต่อย่าง เดียวไม่ หากแต่มีอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่ต้องสนใจด้วย ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกันในแง่ของสาเหตุความยากจนแล้ว จะพบว่าหญิงจากภาคอีสานมาประกอบอาชีพโสเภณีมากกว่าทางภาคเหนือ ขณะเดียวกัน ถ้ามองสาเหตุทางค่านิยมวัฒนธรรมแล้ว จะพบว่าหญิงทางภาคเหนือเป็นโสเภณีมากกว่า เนื่องจากพ่อแม่ยอมรับในอาชีพของลูก แต่เวลาเดียวกันพ่อแม่ทางภาคอีสานจะปฏิเสธเงินที่ลูกสาวหาได้จากกาประกอบอาชีพโสเภณี" 20

อย่างไรก็ตาม เพื่อที่จะให้เห็นได้เด่นชัดว่า ค่านิยมและวัฒนธรรมมีส่วนผลักดันและจูงใจให้สตรีต้องย้ายถิ่นและมีอาชีพค้าประเวณีนั้น สมควรศึกษาลงไปถึงค่านิยมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นชุมชน โดยเฉพาะในชุมชนของชาวเหนือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ ได้กล่าวไว้ในผลงานวิจัยเรื่อง การแสวงหามาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่น ๆ ที่เหมาะสมสำหรับปัญหาโสเภณีในประเทศไทยว่า "จากการเดินทางไปศึกษาสภาพความเป็นอยู่ที่แท้จริงยังภูมิลำเนาเดิมของหญิงโสเภณี ซึ่งส่วนใหญ่มาจากทางภาคเหนือพบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่นิยมการเลี้ยงโชค

¹⁹ วันเนา ภูเกิน, "เพลงชานอง" ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้, เรื่องแก้วการพิมพ์, หน้า 115

²⁰ เคลินิวส์ ฉบับที่ 12,476 ประจำศุกร์ที่ 9 ธันวาคม 2526, หน้า 11-12

การเลียนแบบ รัทญาตีพี่น้อง และการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติของชายหนุ่มและผู้อุฒ่าใน เรื่องการค้ำประเวณี ซึ่งค่านิยมของทัศนคติดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจค้ำประเวณี ของตัวหญิงโสเภณีเองและพ่อแม่ของหญิง จากการสอบถามพบว่าชาวท้องถิ่นเห็นว่าการยินยอมให้หญิงในหมู่บ้านออกไปทำงานนอกหมู่บ้านหรือออกไปทำงานต่างถิ่น โดยเฉพาะใน กรุงเทพมหานครยอม เป็นช่องทางให้หญิงได้มีโอกาสพบปะรู้จักกับคนร่ำรวยและมีโอกาสได้ แต่งงานกับเศรษฐี ประกอบกับหญิงโสเภณีหลายรายในท้องที่ที่ออกไปค้ำประเวณีแล้วได้แต่งงานกับผู้มีฐานะร่ำรวย พร้อมทั้งได้บริจาคเงินสร้างวัด สร้างสะพาน จารึกชื่อ สกุลของหญิง หรือทำให้ชาวบ้านในท้องถิ่นนี้รับรู้ถึงโอกาสค้ำนั้น ๆ จึงเกิดการเลียนแบบเพื่อจะได้มีโอกาส เช่นนั้นบ้าง และยังคงความคิดอีกว่าถ้าหญิงยังคงอยู่ในท้องถิ่นเดิม ก็คงจะมีโอกาสเพียงได้ แต่งงานกับชายชาวบ้านท้องถิ่นนั้น ๆ และก็คงจะมีสภาพความเป็นอยู่เช่นเดียวกับบิดามารดา" 21

ดังที่กล่าวมาแล้วในข้อที่ 2.1.1 และจากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า สตรี บางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มาจากชนบทเป็นส่วนใหญ่และมาจากภาคเหนือเป็น จำนวนที่สูงที่สุด และจากการหาความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างภูมิภาคกับภูมิภาค ก็ แสดงให้เห็นว่า สตรีทางภาคเหนือมีแนวโน้มมาจากชนบทมากกว่าภาคอื่น ๆ จึงอาจกล่าว ได้ว่า ค่านิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการ เลียนแบบดังกล่าวข้างต้น มีผลต่อการเอื้อ อำนวยให้สตรีทางภาคเหนือย้ายถิ่นมาประกอบอาชีพค้ำประเวณีเป็นอย่างมาก เพราะสตรี บางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ มักกลับไปเยี่ยมถิ่นฐานเดิมในโอกาสวันสงกรานต์และ โอกาสอื่น ๆ

นอกจากการ เลียนแบบกันดังที่กล่าวมาแล้ว ยังมีเหตุผลทางค่านิยมและวัฒนธรรม- ธรรมเนียมท้องถิ่นที่เห็นว่า การประกอบอาชีพการค้ำประเวณี เป็นเรื่องธรรมดาที่มีสภาพเช่นเดียวกับ การประกอบอาชีพอื่น ๆ จึงเป็นการยอมรับอาชีพนี้ในระดับท้องถิ่น ทำให้หญิงไม่เกิดความ อับอายมากนักในการประกอบอาชีพนี้ ดังจะเห็นได้จากกรวจวิจัยครั้งนี้คือคำถามที่ว่าเพื่อนบ้าน รังเกียจอาชีพนี้หรือไม่ ได้พบว่า สตรีที่ตอบว่าไม่รังเกียจสูงกว่าที่ตอบว่ารังเกียจ โดยเฉพาะ สตรีที่มาจากภาคเหนือ ดังตารางที่ 21

21 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ มัลลิกะมาลย์, เรื่องเดิม, หน้า 59

ตารางที่ 21

ความเห็นเกี่ยวกับการรังเกียจของเพื่อนบ้าน

การรังเกียจของเพื่อนบ้าน	ภาคเหนือ	ภาคอื่น ๆ	ร้อยละ	จำนวน
เห็นว่ารังเกียจ	40.5	50.0	43.1	87
เห็นว่าไม่รังเกียจ	49.3	38.9	46.5	94
ไม่แน่ใจ	10.2	11.1	10.4	21
รวม	100	100	100	202

จากคำถามที่ว่าเมื่อเลิกอาชีพแล้วจะมีปัญหาการแต่งงานหรือไม่ พบว่าสตรีที่ตอบว่า ไม่มีปัญหามีจำนวนมากกว่าสตรีที่ตอบว่า มีปัญหา โดยเฉพาะสตรีที่มาจากทางภาคเหนือ ดังจะเห็นได้จากตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 22

ภูมิภาคกับปัญหาการแต่งงาน

ภูมิภาค	ปัญหาการแต่งงาน			รวม	จำนวน
	ไม่มี	มี	ไม่แน่ใจ		
ภาคเหนือ	39.9	29.7	34.4	100	148
ภาคอื่น ๆ	35.2	35.2	29.6	100	54
รวม	38.6	31.2	30.2	100	202

$$\chi^2 = .5984$$

$$\chi^2_{.95} = 5.991$$

$$\text{Cramer V} = .0546$$

จากตารางข้างบนนี้ ย่อมยืนยันคำกล่าวของผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ มัลลิกะมาลัยและคณะที่ว่า "เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่เป็นสิ่งสนับสนุนคือ บรรดาชายหนุ่มในท้องถิ่นส่วนใหญ่มิได้รังเกียจหญิงที่มีอดีตเป็นโสเภณี เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจแบบบังคับ กล่าวคือ ลำพังชายหนุ่มเอง โอกาสที่จะตั้งตัวเป็นเจ้าของที่ทำกินย่อมทำได้ยาก เมื่อมีหญิงในบ้านเดียวกันที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าผู้อื่นในท้องถิ่นกลับมาอยู่อาศัย ทำให้ชายหนุ่มไม่

วัง เกียรติที่จะแต่งงานด้วย ซึ่งเป็นธรรมชาติของหญิงทั่วไปที่มีความต้องการชีวิตครอบครัวที่มั่นคง มีฐานะดี ดังนั้นถ้าชายหนุ่มในท้องถิ่นไม่วัง เกียรติที่จะแต่งงานด้วย หญิงมักจะหวนกลับไปยังท้องถิ่นเดิมของตน พร้อมทั้งทรัพย์สินเงินทองที่เก็บออมได้ในระหว่างกาประเวณี" 22

จากที่กล่าวมาแล้วถึง เรื่องการเลียนแบบ การไม่วัง เกียรติจากราชินีประเวณี และการไม่วัง เกียรติของชายที่จะแต่งงานกับสตรีที่มีอาชีพนั้นมาก่อนนั้น จะเห็นว่าทัศนคติและค่านิยมของท้องถิ่น โดยเฉพาะท้องถิ่นชนบททางภาคเหนือได้เปลี่ยนแปลงไป เพราะประเทศไทยเดิมสอนให้สตรีต้องรักษาวรสวรรค์ ถือว่าความบริสุทธิ์เป็นสิ่งที่มีค่ายิ่ง ควรหวงแหนไว้สำหรับชายผู้ที่จะ เป็นสามีเพียงคนเดียว เพราะฉะนั้นจึงต้องอยู่ในกรอบประเวณี ไม่ประพฤติตัวให้เสียชื่อเสียง ดังบทกลอนของสุนทรภู่ในสุภาษิตสอนหญิงว่าไว้

“ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์
ดำรงรักษากายไว้ให้เป็นผล
สงวนงามความระบอบให้ชอบกล
จึงจะพ้นภัยพาลการนิทา
เป็นสาวแสนรวยสวยสะอาด
ก็หมายมาลเหมือนมณีอันมีค่า
แมนแต่กราวรานรอยถอยราคา
จะพลอยพาหอมหายจากกายนาง” 23

แต่มาบัดนี้ ทัศนคติและค่านิยมของคนในท้องถิ่นดังกล่าวเริ่มจะเปลี่ยนแปลงไป อันเป็นมูลเหตุที่สำคัญอันหนึ่งที่สนับสนุนเกื้อกูลให้สตรีย้ายถิ่นไปประกอบอาชีพค้าประเวณีกันมากขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นไปในลักษณะ "จำเป็น" หรือ "จำใจ" หรือสมัครใจหรือถูกชักจูงใจก็ตาม จนกระทั่งต้องมีการรณรงค์และวางโครงการป้องกันสกัดกั้นและแก้ไขตลอดจนสร้างค่านิยมแบบใหม่ให้กับประชาชน อย่างเช่นจังหวัดพะเยามีป้ายคำขวัญไว้ตรงประตูชัยว่า "รักศักดิ์ รักศรี รักกุลสตรีเมืองพะเยา" 24

23 เชื้อชื่อ ศรียาภัยและนวล นรากร, สุนทรภู่สอนหญิง, สำนักพิมพ์คลังวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ, 2520, หน้า 8-9

24 "พะเยารณรงค์แก้ปัญหาพจนนุญโครงการสร้างโสเภณี" หนังสือพิมพ์หญิงยุคใหม่ ฉบับที่ 24 กุมภาพันธ์-มีนาคม 2527, หน้า 13

3. การย้ายถิ่นโดยการถูกหลอกลวงและการชักจูง

3.1 การหลอกลวง

สตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ย้ายถิ่นมาประกอบอาชีพค้าประเวณี โดยความสมัครใจเป็นส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 87 ก็ตาม แต่ก็มีสตรีอีกจำนวนหนึ่งที่ย้ายถิ่นมาโดยไม่สมัครใจ ซึ่งมาโดยการถูกหลอกลวง เพื่อนฝูงชักจูง และอื่น ๆ รวมแล้วร้อยละ 12.9 ของสตรีทั้งหมด ดังจะเห็นได้จากตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 23

ลักษณะการตัดสินใจย้ายถิ่น

การตัดสินใจย้ายถิ่น	จำนวน	ร้อยละ
สมัครใจ	176	87.1
ถูกหลอกลวง	11	5.5
เพื่อนฝูงชักจูง	13	6.4
อื่น ๆ	2	1.0
รวม	202	100

ผู้หลอกลวงนั้นส่วนใหญ่จะเป็นคนต่างถิ่น คือ ร้อยละ 81.8 ของผู้ถูกหลอกลวงทั้งหมด ส่วนหลอกลวงโดยเพื่อนบ้านเดียวกันมีเพียงร้อยละ 18.2 ของผู้ถูกหลอกลวงทั้งหมด

สำหรับวิธีการหลอกลวง ส่วนใหญ่หลอกว่า พากจะไปหางานทำคือ ร้อยละ 72.7 ของผู้ถูกหลอกลวงทั้งหมด นอกนั้นหลอกลวงอย่างอื่น ๆ แสดงว่า สาเหตุแห่งการถูกหลอกลวงก็เนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจความยากจนบังคับให้สตรีต้องดิ้นรนหาอาชีพเพื่อรายได้ จึงยินยอมตกลงใจย้ายถิ่นไปกับผู้หลอกลวงโดยหวังว่าจะมีงานทำที่มีรายได้หรือรายได้ดีกว่าเดิม

อย่างไรก็ตาม วิธีการหลอกลวงเท่าที่สรุปได้จากหลักฐานในการจับกุมของกรมตำรวจได้ว่า มีวิธีการต่าง ๆ คือ 25

25 เสียงสารี, ฉบับที่ 1, 11-18 ตุลาคม 2521

1. ชักชวนหญิงที่กำลังกุ่มใจหรือมีทุกข์ เช่น หญิงในวัยเรียนที่สอบตก ที่มีคามารคาไม่เอาใจใส่หรือที่พลาดรัก ให้หลบหนีออกจากบ้าน แล้วชักจูงไปในทางที่เสีย
2. ชักชวนหญิงบ้านนอกให้ไปเที่ยวเมืองหลวง หวานล่อมให้หลงลม อยากเปลี่ยนแปลงสภาพจากชาวชนบทเป็นชาวกรุง
3. ชักชวนหญิงไปทำงานค้าจ้างแรงงานสูง อ้างว่ามีสำนักงานและงานรออยู่ ทำให้หญิงหลงเชื่อ
4. ผู้ภักดิ์กับบิดามารดาผู้ปกครองของหญิง อ้างว่ามีฐานะดีจากเมืองหลวง มีอาชีพใหญ่โต หรือเป็นข้าราชการตำแหน่งสูง ประสงค์ที่จะอุปการะลูกหลานของคนพวกนั้น เช่น ส่งเสียไปเรียนวิชาชีพ จนเกิดความหลงเชื่อยอมมอมลูกหลานให้ไป
5. แสดงคนให้เป็นที่ทราบในหมู่บ้านว่าเป็นคนร่ำรวย จิตใจอารี มีเงินให้กู้ยืมที่ละมาก ๆ เมื่อได้จังหวะก็บังคับเอาลูกสาวเป็นการทดแทนปลศหนี้สิน
6. ชักชวนหญิงไปเที่ยว ร่วมรับประทานอาหาร พอหญิงเผลอกริยาปลุกกามารมณ์ลงไปในอาหารที่หญิงรับประทาน เมื่อยาออกฤทธิ์ ทำให้หญิงมีความกำหนัดในกามารมณ์หรือหมดสติไป
7. หลอกล่อหญิงให้ศึคยาเสพติดจนเป็นนิสัย เมื่อหญิงต้องการยาอีก แต่ไม่มีเงินซื้อ ก็ให้ขายตัวหาเงิน
8. ศึสนิทกับหญิง แสดงตัวว่ามีเงิน มีรถยนต์ แต่งตัวภูมิฐาน อ้างว่ารักหญิงนั้น ขอแต่งงาน เสนอสินสอดทองหมั้นให้เป็นที่พอใจของผู้ใหญ่ฝ่ายหญิง
9. หลอกหญิงที่อยู่บ้านตามลำพังว่า ผู้ปกครองประสบอุบัติเหตุ จึงให้มาตามไป
10. ศึสนิทกับหญิงสวยในงานสังคม แล้วชวนไปเที่ยวต่อไนท์คลับ
11. ชื้อชัวโมงหญิงพาร์ทเนอร์

อันที่จริงสาเหตุที่ทำให้สตรีในชนบทถูกหลอกลวงได้ง่ายนั้น มีเหตุหลายประการ เช่น ใ้รับการศึกษานานอย อายุุน้อยค้วย ประสบการณ์ไม่เฉลียวฉลาดเท่าทันคน ความเบื่่อนนำยต่อชีวิตชนบทและความยากจนคั่นแค้นที่จะคึนรนหางานทำ ความหลงใหลใฝ่ฝันคือเมืองหลวงหรือถิ่นใจวิญ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยในการที่สตรีจะถูกหลอกลวงใ้คั้งลึ้น ส่วนวิธีการหลอกลวงนั้น ผู้หลอกลวงมักจะแสดงความปรารธนาดี เห็นอกเห็นใจที่จะช่วยเหลือ

ให้พ้นความเดือดร้อนต่าง ๆ โดยหลอกว่า จะพาไปทำงานในที่ซึ่งมีรายได้ดีกว่าเดิม เช่น หลอกว่าจะพาไปทำงานเป็นพนักงานบริการในภัตตาคาร ร้านค้า หรือร้านอาหาร ซึ่งสถานที่เหล่านี้ก็เป็นสถานที่ที่จะหันเหชีวิตของสตรีไปสู่อาชีพค้าประเวณีไค้ทั้งสิ้น เพราะสถานที่ประกอบกิจการ ร้านอาหารบางแห่งตั้งชั้นบังหน้า แต่หลังฉากนั้นเป็นแหล่งค้าประเวณี ถ้าผู้ถูกหลอกหลงเป็นผู้ชายที่มีอาชีพในทางหลอกหลวง มักจะทำคำว่าสมัครรักใคร่ หลอกให้สตรีตายใจว่าจะเลี้ยงดูเป็นลูกเป็นเมีย สตรีรู้ไม่ทันจึงต้องทิดสอยห้อยตามมา พอสตรีตกเป็นของตัวแล้วก็นำไปขายให้สำนักโสเภณี และในที่สุดสตรีผู้นั้นก็ถูกบังคับขู่เข็ญให้ทำการค้าประเวณี ²⁶

ในปัจจุบันนี้ แม้การหลอกหลวงสตรีให้มีอาชีพค้าประเวณียังมีอยู่โดยทั่วไปก็ตาม แต่ถ้าคุณแวโน้มจะเห็นว่าลดลง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะมีการสมัครใจมากขึ้น จากตัวเลขที่ได้สำรวจเมื่อยี่สิบกว่าปีมาแล้วของอนุกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ ปรากฏว่าสตรีบางประเภทที่ถูกหลอกหลวงและบังคับมีถึงร้อยละ 37 ของทั้งหมด และตัวเลขของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งสำรวจโสเภณีที่เข้ารับการรักษาสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพมีจำนวนถึงร้อยละ 55 ²⁷ เมื่อเทียบกับปัจจุบันโดยเฉพาะสตรีบางประเภทในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ ซึ่งมีเพียง 5.5 ของทั้งหมดแล้วนับว่าน้อยลงมาก "กิจการล่อหลวงขู่เข็ญบังคับค่อนข้างจะมีมากในยุคก่อนสงครามโลกและหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนกระทั่งถึงยุคช่วง 10-15 ปีที่ผ่านมา เหตุการณ์ค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงไป หญิงที่เข้าสู่อาชีพโสเภณีเริ่มมีความสมัครใจมากขึ้น" ²⁸

สาเหตุที่มีความสมัครใจมากขึ้นก็เพราะระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็ว ความยากจนเริ่มเด่นชัดขึ้น หลักฐานต่าง ๆ ชี้ให้เห็นว่า ระบบชักจูงให้สตรีมาเป็นสตรีบางประเภทเริ่มเปลี่ยนแปลงเข้ามาแทน โดยไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการหลอกหลวงอย่างเก่าก่อน

²⁶ เฉลิมพล สัตตถาวรณ, เรื่องเดิม, หน้า 20

²⁷ กรมประชาสงเคราะห์, โครงการดำเนินงานจัดสถานสงเคราะห์หญิงไร้อาชีพ (พระนคร : ร.พ.กรมประชาสงเคราะห์, 2506) หน้า 10

²⁸ ชูม, "เรื่องเส้นทางที่หวลกลับมา" ในคอลัมน์เหะหะพาที, ไทยรัฐ, 2 กุมภาพันธ์ 2527, หน้า 5

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีขั้วจริงจะเข้ามามีบทบาท แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การหลอกลวงจะหมดสิ้นไป คงจะเห็นได้จากการศึกษาวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณีย์ มัลลิกะมาลัย เมื่อปีพ.ศ. 2525 ได้พบสาเหตุที่ทำให้การค้าประเวณีในสตรีบางประเภทที่ไม่ สมักครใจ เนื่องจากถูกหลอกลวงมีถึงร้อยละ 50.3 และเมื่อวันที่ 30 มกราคม 2527 ก็มีข่าวครึกโครมในหน้าหนังสือพิมพ์อยู่หลายสัปดาห์เกี่ยวกับไฟไหม้สำนักโสเภณีในจังหวัดภูเก็ต 14 แห่ง และไฟได้ครอกสตรีบางประเภท ซึ่งถูกล่อลวงมาและถูกกักขังหน่วงเหนี่ยวทั้งขาด-เจ็บและตายไป 5 ศพ จำนวนผู้ตายห้าศพได้รับโศกจันทน์กว่าถูกล่อลวงไป ขณะที่ถูกไฟไหม้ตาย 29 แม้ในเมืองสงขลา คณะผู้วิจัยได้ไปตั้งเขตตามสำนักโสเภณีบางแห่งได้สร้างรั้วรอบขอบชิด มีประตูใหญ่ปิดใส่กุญแจอย่างหนาแน่น มีลักษณะกักขัง ไม่มีการเข้าออกโดยอิสระ โดยให้สตรี กินอยู่หลับนอนอยู่ในบ้านตลอดเวลา

3.2 การชักจูง

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า แม้ว่าการหลอกลวงสตรีมาค้าประเวณีลดน้อยลง แต่ระบบ การชักจูงเข้ามาแทนที่ ดังที่ "ซุม" ได้เขียนบทความไว้ว่า "ขบวนการชักจูงโดยผ่านระบบ เอเยนตัก์เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและสตรีไทยที่ซัดสนยากจนก็เดินเข้าสู่ระบบนี้มากขึ้นใน ลักษณะสมักครใจ" 30 การชักจูงอาจทำโดยเพื่อนฝูงหรือเพื่อนบ้านเดียวกัน หรือมีเอเยนตัก์ นายหน้ามาติดต่อหรือให้ เพื่อนบ้านเดียวกันที่เคยมีอาชีพนี้มาก่อน

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้พบว่า สตรีที่ย้ายถิ่นมามีอาชีพค้าประเวณีในเมือง สงขลา-หาดใหญ่ โดยเพื่อนฝูงชักจูงถึงร้อยละ 6.4 ของสตรีทั้งหมด แต่คณะผู้วิจัยมีความ เชื่อว่า สตรีที่มาโดยความสมักครใจนั้น มาโดยผ่านกระบวนการชักจูงอีกจำนวนมาก การ ชักจูงกระทำโดยเพื่อนฝูงที่ใกล้ชิด ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านเดียวกันที่เคยมีอาชีพนี้แล้วกลับไป เยี่ยมบ้าน หรือเอเยนตัก์นายหน้าของสำนักโสเภณีที่สงขลา-หาดใหญ่ คณะผู้วิจัยได้สอบถาม เจ้าของสำนักโสเภณีบางแห่งในหาดใหญ่ ได้รับคำตอบว่าต้องส่งคนของสำนักเองขึ้นไป

29 อานชาวนั่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 1, 2, 4, 5 และ 6 กุมภาพันธ์

30 ซุม "เส้นทางที่หวาดกลัว" ไทยรัฐ 2 กุมภาพันธ์ 2527, หน้า 5

ติดคอหาลงมาเป็นครั้งคราว

การที่สตรีทางภาคเหนือถูกชักจูงไ้ได้ง่ายนั้น สภาพเศรษฐกิจหรือความยากจน ก็เป็นปัญหาอันหนึ่ง เนื่องมาจากความยากจน ครอบครัวมีรายได้น้อย ไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ทำให้สาวเหนือต้องคินรันทงานหาเพื่อให้มีรายไ้ได้มากขึ้นและทุกวันนี้การเอาแบบอย่างกัน ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การชักจูงกระทำไ้ได้ง่าย กล่าวคือ เมื่อสาวเหนือเห็นว่าเพื่อนสาวที่เคยไปมาแล้ว กลับมามีฐานะดีขึ้น ไ้ส่งเงินให้พ่อแม่ปลูกสร้างบ้าน มีหน้ามีตา คนในหมู่บ้านก็เอาตัวอย่างบ้าง จึงถูกชักจูงไ้ได้ง่าย ดังที่นายอำานวย ใจเย็น ศึกษาพิเศษสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพะเยากล่าวว่า "สาวเหนือเสียเพราะวัตถุนิยม แต่ก่อนสาวเหนือก็อยู่กับแม่บ้าน มีความเป็นอยู่แบบไทย ๆ และทำตามจารีตประเพณีที่ดี แต่เดี๋ยวนี้นั้น อยู่นั้น อย่างแรกอาจเป็นเพราะไฟฟ้าเข้าถึง มีเครื่องรับโทรทัศน์และวัตถุอื่น ๆ เข้าไปมาก รวมทั้งสิ่งฟุ่มเฟือยอื่น ๆ ระบบเงินที่เข้าไปส่งผลให้รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย เลยทำให้มีปัญหาทางการเงินในครอบครัว และผลักดันให้จึงพวกนี้เป็นโสเภณี ไม่ว่าสมัครใจหรือไม่สมัครใจก็ตาม" ³¹ จนกระทั่งไ้มีโครงการพิทักษ์ศักดิ์ศรีสตรีล้านนา ซึ่งมุ่งผลทางคานป้องกัน สกัดกั้น และการแก้ไข สะท้อนการสร้างแนวร่วมให้ทุกฝ่ายเกิดความสำนึกในปัญหาและมีส่วนร่วมรับผิดชอบและมีบทบาทอย่างจริงจัง

วิธีการอันหนึ่งที่ทำให้การชักจูงไ้ได้ง่ายก็คือ การซื้อขายโดยผู้ที่ไปติดคอหรือเอเยนต์ไ้ให้เงินค่าตัวลูกสาวกับพ่อแม่ ซึ่งอาจจะให้เป็นค่าใช้จ่ายหรือเพื่อปลดเปลื้องหนี้สินก็ตาม จำนวนเงินขึ้นอยู่กับความสวยงามของลูกสาว จากการสัมภาษณ์สตรีบางประเภทที่ค่อนข้างสวย อายุ 16-19 ปี มี 2 ราย ที่สถานอาบอบนวดแห่งหนึ่งในย่านตลาดใหม่ที่หาคีใหญ่ ทราบว่าเอเยนต์ไ้ให้เงินไว้กับพ่อแม่ 20,000 บาท แต่ต้องมาทำงานคือค่าประเวณีชดไ้ถึง 40,000 บาท

---

³¹ หนังสือหญิงยุคใหม่ ฉบับ 24 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2527, คอลัมน์พะเยาแ่ภาพพจน, หน้า 13

สรุป

จากการวิเคราะห์มูลเหตุทางเศรษฐกิจ มูลเหตุทางส่วนบุคคลและสังคมและ มูลเหตุทางค่านิยมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีส่วนผลักดันและจูงใจให้สตรีที่ตัดสินใจย้ายถิ่น มาประกอบอาชีพค้าประเวณีในเมืองสงขลา-หาดใหญ่ นั้น พอสรุปได้ว่า สตรีส่วนใหญ่มาจาก ภาคเหนือถึงร้อยละ 73.2 เป็นสตรีในวัยสาวอายุระหว่าง 15-24 ปี มีถึงร้อยละ 80.2 ซึ่งเป็นวัยสวยงามและมีความพร้อมสำหรับอาชีพนี้ มีการศึกษาค่ำ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา ระดับประถมปีที่ 4 ทำให้ไม่มีโอกาสที่จะเลือกอาชีพที่มีรายได้ดีมาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว สตรีส่วนใหญ่มาจากชนบท ซึ่งมีคามารคามอาชีพทางการ เกษตรซึ่งมีรายได้น้อยและไม่แน่นอน ครอบครัวจึงยากจน เพราะต้องมีภาระเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวหลายคน สตรีก่อนย้ายถิ่น ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้คงอาศัยอยู่กับบิดามารดา จึงพบปัญหาความยากจนและแร้นแค้น ความยากจนทำให้เกิดการเลียนแบบหรือเอาแบบอย่างเพื่อนสาวอื่น ๆ ที่มีอาชีพค้าประเวณีมาก่อน กลับไปเยี่ยมบ้าน เห็นว่ามีฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นกว่าเคิม จึงเอาแบบอย่างมาง ประกอบกับบิดามารดาประสบปัญหายากจน บางรายก็มีหนี้สิน จึงจำต้องสนับสนุนให้บุตรสาวค้า ประเวณีเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว หรือปลดเปลื้องหนี้สิน และเมื่อสตรีในท้องถิ่นมา ค้าประเวณีแล้ว มีเงินส่งกลับบ้าน สามารถสร้างบ้านและพยุงฐานะครอบครัวให้ดีขึ้น ครอบครัวอื่น ๆ ก็เห็นดีเห็นงามควยเอาแบบอย่างให้บุตรสาวของตนทำอย่างนั้นควย จน ค่านิยมและวัฒนธรรมของท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไป เห็นว่าการประกอบการค้าประเวณีเป็น เรื่องธรรมดาที่มีสภาพเช่นเดียวกับการประกอบอาชีพอื่น จึงเป็นการยอมรับอาชีพนี้ในท้องถิ่น ทำให้สตรีไม่เกิดความละอายในการประกอบอาชีพนี้ ยิ่งกว่านั้นบรรดาชายหนุ่มในท้องถิ่น ก็ไม่รังเกียจที่จะแต่งงานอยู่กับสตรีที่มีอาชีพค้าประเวณีมาก่อน สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ สนับสนุนเกื้อกูลให้หญิงย้ายถิ่นมาประกอบการค้าประเวณี โดยมีปัจจัยทางเศรษฐกิจคือความ ยากจนเป็นพื้นฐาน